

TĂNG CƯỜNG MỐI QUAN HỆ GIỮA ĐẢNG VÀ NHÂN DÂN THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

■ ThS. NGUYỄN NĂNG NAM (*)

Tư tưởng Hồ Chí Minh về mối quan hệ giữa Đảng cầm quyền với nhân dân có ý nghĩa to lớn cả về lý luận và thực tiễn đối với quá trình cách mạng của nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng trong điều kiện hiện nay. Để giải quyết tốt mối quan hệ này, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh cần phải xác định rõ các vấn đề cơ bản sau:

Thứ nhất, ngoài lợi ích của giai cấp, của nhân dân, của dân tộc, Đảng ta không có lợi ích gì khác

Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, mọi thành quả cách mạng thuộc về nhân dân. Cho nên tất cả đường lối, phương châm, chính sách... của Đảng, Chính phủ đều nhằm mục đích nâng cao đời sống của nhân dân nói chung. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Muốn cho dân yêu, muốn được lòng dân, việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm, việc gì có hại cho dân phải hết sức tránh”⁽¹⁾. Như vậy, mục đích tồn tại của Đảng không phải để thống trị nhân dân, để hưởng thụ bổng lộc mà là để phục vụ Tổ quốc, mưu lợi cho đồng bào. Toàn Đảng cũng như mỗi đảng viên phải đặt lợi ích của giai cấp, của nhân dân và dân tộc lên trên lợi ích cá nhân. Độc lập cho dân tộc, giàu mạnh cho đất nước, hạnh phúc cho đồng bào là thước đo đánh giá một đảng cách mạng chân chính.

Giành độc lập dân tộc cũng là cho nhân dân, nhưng đó mới chỉ là tiền đề, là cơ sở, còn mục đích cao cả cuối cùng là làm cho dân no, dân ấm, dân hạnh phúc, dân sống tự do, giữa tình yêu thương gắn bó với nhau. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra: “Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới”⁽²⁾.

Thứ hai, Đảng phải xứng đáng là người lãnh đạo, người đầy tớ thật trung thành của nhân dân

Đảng cầm quyền là phải lãnh đạo, tổ chức dân chúng làm cách mạng. Đồng thời, trong sự nghiệp đó chính quyền do Đảng lãnh đạo phải là chính quyền của dân, do dân, vì dân mà phục vụ, cho nên họ là đầy tớ của dân. Hai chức năng này đã nêu rõ trách nhiệm của Đảng cầm quyền. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh: chế độ ta là chế độ dân chủ, dân là chủ và dân làm chủ. Bản thân Đảng đã xác định mục tiêu của mình là phấn đấu xây dựng một xã hội văn minh đích thực cho toàn thể nhân dân. Muốn làm được điều vĩ đại đó Đảng, Nhà nước, cán bộ, đảng viên phải thấy rõ trách nhiệm của mình là “người phục vụ”, “người đầy tớ”, là “công bộc” của dân. Chức năng này, mối quan hệ này do bản chất của Đảng, của chế độ xã hội chủ nghĩa mà ta chủ trương xây dựng qui định.

(*) Học viện Khoa học quân sự

Chức năng “đầy tớ” của dân được Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Chúng ta phải hiểu rằng, các cơ quan của chính phủ từ toàn quốc cho đến các làng, đều là công bộc của dân, nghĩa là để gánh vác việc chung cho nhân dân, chứ không phải để đè đầu dân như trong thời kỳ dưới quyền thống trị của Pháp, Nhật”⁽³⁾. Như vậy, chức năng “công bộc”, “đầy tớ” có nội hàm rõ ràng là gánh vác việc chung cho dân, cho nước. Muốn có được những phẩm chất ấy trong đội ngũ “công bộc” của dân, Bác thường xuyên nhắc nhở phải chăm lo tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, phải chí công vô tư, cần kiệm liêm chính và có tinh thần “lo trước thiên hạ, vui sau thiên hạ”.

Mối quan hệ này không phải là sự ban ơn của Đảng đối với nhân dân, mà nó thuộc về trách nhiệm của một Đảng cầm quyền, bởi lẽ trong sự nghiệp cách mạng dân tộc, dân chủ và cả quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội thì nhân dân là lực lượng đóng góp sức người, sức của nhiều nhất, hy sinh lớn nhất. Do vậy, Đảng cách mạng phải mang lại, bảo vệ quyền lợi, hạnh phúc cho nhân dân, đó là trách nhiệm của Đảng và Chính phủ. Do đó, “Đảng cần phải có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hoá, nhằm không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân”⁽⁴⁾, Đảng giúp nhân dân hiểu rõ quyền lợi phải gắn liền với nghĩa vụ để xây dựng chế độ, đất nước.

Thứ ba, Đảng cần phải gần gũi quần chúng, học hỏi quần chúng, cũng như phải lãnh đạo quần chúng

Chủ tịch Hồ Chí Minh nhiều lần nhắc nhở cán bộ, đảng viên, tổ chức đảng phải luôn gần gũi, gần bó với dân, không được xa dân. Gần dân không chỉ về không gian, tình cảm, về tinh thần thái độ mà ngay cả về đời sống sinh hoạt hàng ngày. Bởi vì, trước hết Đảng ra đời từ trong nhân dân, hơn nữa Đảng phải gần bó với dân thì dân mới tin yêu và theo Đảng, Đảng mới lãnh đạo được nhân dân. Gần bó với dân còn giúp Đảng nắm bắt được tâm tư, nguyện vọng của dân, tiếp thu được tinh sáng tạo vô tận của

nhân dân để đề ra chủ trương, đường lối đúng đắn hợp với ý Đảng, lòng dân. Người khẳng định: “Đối với nhân dân: phải nhớ Đoàn thể làm việc cho dân, Đoàn thể mình mạnh hay yếu là ở dân. Dân nghe theo là mình mạnh. Hiểu nguyện vọng của dân, sự cực khổ của dân. Hiểu tâm lý của dân, học sáng kiến của dân... Phải tôn kính dân, phải làm cho dân tin, phải làm gương cho dân. Muốn cho dân phục phải được dân tin, muốn cho dân tin phải thanh khiết”⁽⁵⁾, “phải làm gương mẫu cho mọi người noi theo trong mọi mặt công tác”⁽⁶⁾. Mối quan hệ này tỉ lệ thuận với sự bền vững của chế độ mới mà Đảng và nhân dân chủ trương xây dựng.

Thứ tư, Đảng cộng sản Việt Nam là người tổ chức và lãnh đạo sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội

Khi Đảng cộng sản lãnh đạo nhân dân tiến hành cách mạng vô sản, cách mạng giải phóng dân tộc dân chủ nhân dân thành công, giành được chính quyền, thì không thể dừng lại ở đó. Đảng phải thực hiện “cách mạng không ngừng”, tiếp tục tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Trong sự nghiệp cách mạng đó vai trò và trách nhiệm không thuộc về ai khác ngoài Đảng. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Cần có sự lãnh đạo của một đảng cách mạng chân chính của giai cấp công nhân, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân. Chỉ có sự lãnh đạo của một đảng biết vận dụng một cách sáng tạo chủ nghĩa Mác – Lênin vào điều kiện cụ thể của nước mình thì mới có thể đưa cách mạng giải phóng dân tộc đến thắng lợi và cách mạng xã hội chủ nghĩa đến thành công”⁽⁷⁾.

Cần thấy được sự khác biệt giữa nhiệm vụ mới với nhiệm vụ cũ. So với việc phá bỏ chế độ cũ thì việc tổ chức, xây dựng chế độ mới là một nhiệm vụ rất lâu dài và khó khăn, phức tạp. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: cách mạng là cuộc đấu tranh rất phức tạp. Muốn khỏi đi lạc phương hướng, quần chúng phải có Đảng lãnh đạo để nhận rõ tình hình, đường lối và định phương châm cho đúng. Vì vậy, phải có Đảng để tổ chức và giáo dục nhân dân thành một đội

quân thật mạnh, để đánh đổ kẻ địch, tranh lấy chính quyền và khi cách mạng thắng lợi rồi, quần chúng vẫn cần có Đảng lãnh đạo, vì dù nhân dân đã nắm chính quyền, nhưng đấu tranh giai cấp trong nước và mưu mô đế quốc xâm lược vẫn còn; Đảng có nhiệm vụ tổ chức, lãnh đạo, giáo dục quần chúng, để xây dựng kinh tế, văn hoá, xã hội, quốc phòng, đưa nhân dân lao động đến thắng lợi hoàn toàn.

Vì vậy, trách nhiệm lịch sử của Đảng cầm quyền không hề giảm nhẹ mà còn nặng nề hơn gấp bội. Đảng phải vươn lên mạnh mẽ về phẩm chất đạo đức và năng lực trí tuệ mới đủ sức nắm chính quyền và dắt dẫn toàn dân tiến lên chủ nghĩa xã hội, đủ sức lãnh đạo và tổ chức một chế độ mới, đủ sức là người dẫn đường của những người lao động và những người bị bóc lột, giúp họ tổ chức đời sống xã hội. Đảng lãnh đạo nhân dân tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa là nhằm xây dựng thành công chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta. Chủ nghĩa xã hội là con đường đi lên, là mục tiêu phấn đấu mà Đảng ta và nhân dân ta đã dứt khoát lựa chọn.

Mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân là cơ bản, là trực chính, là xương sống của cơ thể xã hội nước ta từ khi có Đảng, đặc biệt là từ khi Đảng cầm quyền. Trong di sản tư tưởng Hồ Chí Minh thì mối quan hệ này có vị trí hết sức đặc biệt, đây là nội dung mà Người quan tâm hàng đầu. Đảng ta lấy chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng lý luận, kim chỉ nam cho hoạt động của mình và chỉ có như vậy mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh mà Đảng và nhân dân ta đã chọn, đã và đang phấn đấu mới có thể trở thành hiện thực trên đất nước ta.

Củng cố và tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng với nhân dân là một vấn đề vừa có ý nghĩa thiết thực, cấp bách lại vừa có ý nghĩa chiến lược lâu dài, là điều kiện cơ bản đảm bảo thắng lợi sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng. Đặc biệt, trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, thực hiện kinh tế thị

trường định hướng xã hội chủ nghĩa... có những vấn đề đặt ra cần phải giải quyết theo một quan điểm và giải pháp nhất định về Đảng cầm quyền, về nhân dân, về mối quan hệ giữa Đảng cầm quyền với nhân dân. Nghị quyết số 22-NQ/TW, Hội nghị lần thứ sáu Ban chấp hành Trung ương Đảng (khoá X) "Về nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên" đã chỉ rõ một trong những quan điểm chỉ đạo của Đảng ta là: tăng cường mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân, dựa vào dân để xây dựng Đảng, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong việc tham gia xây dựng Đảng. Tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân; tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên phải chịu sự giám sát của nhân dân.

Để củng cố, tăng cường mối quan hệ giữa Đảng cầm quyền với nhân dân hiện nay, cần phải: kiên trì sự lãnh đạo của Đảng; mọi đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước phải xuất phát từ nhu cầu và nguyện vọng của nhân dân, đem lại lợi ích thực tế cho các tầng lớp nhân dân; không ngừng phát huy dân chủ, bảo đảm quyền làm chủ thực sự của nhân dân lao động trong các lĩnh vực đời sống xã hội theo phương châm "dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra"; không ngừng đẩy mạnh công tác dân vận, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân; kiên quyết ngăn chặn và đẩy lùi các tệ nạn xã hội, nhất là tệ tham nhũng, quan liêu; Đảng phải thường xuyên tự đổi mới và chỉnh đốn để ngày càng trong sạch, vững mạnh... Đây là những yếu tố cơ bản để gắn bó chặt chẽ mối quan hệ máu thịt giữa Đảng với nhân dân □

Ghi chú:

(1), (3) Hồ Chí Minh. Sđd, t.4, tr.47, tr.56.

(2), (4), (7) Hồ Chí Minh. Sđd, t.12, tr.512, tr.511, tr.303.

(5) Hồ Chí Minh. Sđd, t.5, tr.55.

(6) Hồ Chí Minh. Sđd, t.10, tr.161.